

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance
Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 008-20/13-3/1
Ljubljana, 8. 5. 2013

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport sta na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejeli naslednje

M n e n j e

k Osnutku Nacionalnega reformnega programa 2013-2014

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport sta na skupni seji 8. maja 2013 obravnavali Osnutek Nacionalnega reformnega programa 2013-2014, ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisiji sta po predstavitvi in razpravi o Osnutku Nacionalnega reformnega programa sprejeli naslednji s k l e p :

Komisiji sta se je seznanili z Osnutkom Nacionalnega reformnega programa 2013-2014. Vladi predlagata, da predloge iz razprave vključi v obravnavani dokument.

Komisiji razumeta predloženi dokument kot kratkoročni program, ki je nujen in ga zato podpirata, ne vsebuje pa strateške, dolgoročne komponente, ki bi nakazovala ukrepanje na daljši rok. Zato komisiji pričakujeta, da bo Vlada po temeljiti strokovni razpravi pripravila dolgoročni strateški razvojni program.

V razpravi so člani komisij podali nekatere predloge in priporočila, ki naj jih Vlada upošteva pri pripravi Osnutka reformnega programa, kot tudi pri pripravi nadaljnjih razvojnih dokumentov in predlogov zakonov:

- V drugem poglavju osnutka programa so navedeni ukrepi za zagon gospodarstva, pri čemer pa med predvidenimi ukrepi ni zaslediti nekaterih, ki bi jih bilo po mnenju komisij nujno sprejeti za dvig poslovne kulture v slovenskem gospodarskem okolju, za

zmanjšanje klientelizma in korupcije v družbi in predvsem za dvig upadlega zaupanja prebivalstva v institucije slovenske države;

- Med sprejetimi ukrepi za povečanje javnofinančnih prihodkov je moč ugotoviti, da sistem pavšalne obdavčitve dohodka ne dosega svojega namena, ni dovolj učinkovit in v zadostni meri ne presega administrativnih omejitev;
- Vlada mora pri pripravi stečajne zakonodaje delovati v smeri izboljšanja stečajnih postopkov, ki ne bodo favorizirali velikih upnikov ter odpravljanja neravnotežja med malimi in velikimi upniki pri možnostih poplačila;
- Preprečevanje dela na črno mora postati ena od prioritete ukrepanja, s čemer bi v največji možni meri izenačili udeležence na trgu dela in preprečevali neloyalno konkurenco. Za vse tiste, ki samostojno opravljajo gospodarsko dejavnost in so zaloteni pri delu na črno, bi veljalo razmisliti o obveznem vstopu v sistem pavšalne obdavčitve;
- Zavedajoč se dejstva, da čudežnih in takojšnjih rešitev ni, komisiji pozdravljata ambicije Vlade, da z ukrepi zavaruje številna delovna mesta. V prid tem naporom pa ne govorijo napovedani in nekateri že uveljavljeni ukrepi, ki dajejo prednost sistemu potrošnje pred ustvarjanjem nove vrednosti in s tem zagotavljanjem novih delovnih mest. Izkoriščanje gozdov in vlaganje v lesno industrijo ter pospešitev energetske sanacije objektov so področja, na katerih bi država lahko gradila in zagotavljala večjo zaposljivost;
- Ob nedavno sprejetih ukrepih se je še enkrat izkazalo, da kvalitetno reševanje problemov zahteva določeno dinamiko, brez pretiranega hitenja in da je predpogoj za doseganje učinkovitih rešitev temeljita predhodna analiza. Tako je v komisijah prevladalo mnenje, da napovedan dvig DDV ob upadajoči kupni moči ne bo dal pozitivnih rezultatov, prav tako pa naj Vlada razmisli o učinkih, ki naj bi jih dosegla s prekinitvijo dinamike nižanja davka na dobiček;
- Krizna situacija nalaga ukrepanje države, pri tem pa so predlagani ukrepi, tako na področju javnih financ kot spreminjanja pravnega sistema, mnogokrat sprejeti prenačljeno in se potem izkažejo za bistveno manj učinkovite ali celo neskladne z Ustavo, kar pomeni, da so njihovi neto učinki bistveno manjši ali celo nasprotni od predvidenih. Zato bi bilo treba v strokovni in javni razpravi temeljito pretehtati dobre in slabe posledice vsakega ukrepa pred njegovim sprejetjem ter ukrepe v socialnem dialogu čim bolj ustrezno strukturirati in uravnotežiti;
- Po objavi osnutka so bili pripravljene predlogi za zvišanje splošne in nižje stopnje DDV ter uvedbo kriznega davka na dohodke. Komisiji menita, da je treba kritično oceniti neto učinke teh ukrepov. Povečanje DDV bo posledično dodatno vplivalo na krčenje prodaje in proizvodnje. Komisiji se še posebej ne strinjata s povišanjem nižje stopnje DDV za osnovne življenjske potrebščine, kar bi ob dodatni obremenitvi in zmanjšanju plač delovalo izrazito asocialno, poslabšalo položaj proizvajalcev in potrošnikov;

- Osnutek ocenjuje, da bo treba banke do 31. 7. 2013 dokapitalizirati v znesku 900 mio evrov, ne pove pa, koliko od tega zneska odpade na največji banki v državni lasti oz. na katere banke se nanaša ta ugotovitev;
- Pri programu ukrepov pri spodbujanju podjetništva in konkurenčnosti, ki ga bo izvajalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, se komisiji zavzemata za enakopravno obravnavo zadrug z drugimi gospodarskimi subjekti, kar tudi zagotavlja večjo učinkovitost uporabljenih sredstev in večjo konkurenčnost;
- Komisiji pričakujeta sprejetje strategije za razvoj socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016, ki bi ji morali čim prej slediti ukrepi za izvedbo strategije, saj bi morala biti strategija sprejeta že pred več kot letom dni;
- Program bi moral vključiti ukrepe, kako povečati možnosti za učinkovito porabo evropskega kohezijskega in obeh strukturnih skladov v poslovnih in regionalnih okoljih ter pri tem poenostaviti pritožbene in revizijske postopke, ki pogosto ovirajo načrtovanje in izvedbo projektov; pri tem bi morala Vlada okrepiti tehnično in administrativno pomoč;
- Ukrepi bi morali spodbuditi transparentne in hitre postopke pri pridobivanju različnih dovoljenj za prostorske projekte in tako stimulirati mednarodno poslovno okolje za vlaganja;
- Potrebni so ukrepi, ki bodo zagotavljali dvig kvalitete delovanja državne uprave, pri čemer pa trend zmanjševanja števila zaposlenih ni spodbuden;
- V razpredelnici iz priloge 2 je na strani 10 predvidena racionalizacija stroškov javnih služb na področju kmetijstva in gozdarstva, pri čemer bi morali biti previdni pri ocenjevanju morebitnih prihrankov glede na posebnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja in velik pomen neproizvodnih funkcij kmetijstva in gozdarstva;
- Iz programa ni razvidno, kako naj bi s posebnimi ukrepi aktivne politike zaposlovanja mladih vplivali na njihovo zaposljivost in za katera poklicna oz. zaposlitvena področja so ukrepi predvideni in kako bodo ti ukrepi merljivi;
- Različni ukrepi aktivne politike zaposlovanja bi morali biti sistemsko koordinirani med vsemi izobraževalnimi dejavniki in trgom dela;
- Približevanje 40-odstotnemu deležu mladih med 30 in 34 leti s terciarno izobrazbo glede na pomanjkanje delovnih mest na sploh in še posebej z zahtevano visoko izobrazbo pomeni še dodatno povečevanje brezposelnosti na eni strani in odhajanje izobraženih mladih v tujino na drugi, kar pomeni zapravljeno investicijo države v lastno znanje; visok delež vključenosti študentov v terciarno izobraževanje ne sme biti socialni ukrep k začasnemu zmanjšanju brezposelnosti, ampak krepitev potenciala znanj in veščin za slovenski razvojni potencial, primerljivo glede na potrebe in zahteve razvojnih konceptov in zmožnosti zaposlitvenega trga;
- Zavzemanje za nizek delež osipnikov, ki je sicer pod 5 odstotki, lahko na drugi strani pomeni zmanjšanje kakovosti izobraževanja, zato bi bilo potrebno zvišati standarde

znanj in veščin na vseh ravneh izobraževanja in s stimulativnimi ukrepi spodbuditi vpis na poklicne šole, zmanjšati vpis na gimnazije, uvesti selektivno maturo ali sprejemne izpite z namenom, da bi povečali povezanost izobraževalnih programov z zahtevami razvojnega in poslovnega okolja;

- Ukrepi bi morali spodbujati načine, kako vrednost terciarne izobrazbe približati tudi podjetnikom oz. poslovnemu okolju, da le-teh ne bo obravnavalo kot strošek, ampak kot potencial za dodano vrednost, in tako krepiti načrtno projektno medsebojno povezovanje in dopolnjevanje visokega šolstva, znanosti in gospodarstva, da bi v čim večji meri dosegli učinkovitost vlaganja države v različna znanja;
- V oblikovanje in izvajanje vseh reformnih ukrepov se morajo vključiti vsi socialni partnerji, obenem pa je treba vzpostaviti stalno strokovno preverjanje ustreznosti ukrepov in pripravljati sprotne celovite analize njihovih učinkov;
- V reformni program bi morale biti vključene temeljne vsebinske sociološko-ekonomske analize, ki bi programu omogočale razumljivost in časovno oprijemljivost ter korektno oceno o njegovi kakovosti.

Predsednik
Komisije za kulturo, znanost,
šolstvo in šport
dr. Zoran Božič, l.r.

Predsednica
Komisije za gospodarstvo,
obrt, turizem in finance
mag. Marija Lah, l.r.